

ØVE-Flerfaglig ks-eksamensopgave 2.q-2025

Kina

Bilag - normalsider 7 - krav 6-8 normalsider:

Bilag 1: Det Himmelske Mandat, 500 fvt.

Bilag 2: Plakat fra Kulturrevolutionen i Kina, 1967.

Bilag 3: Konfucius-renæssancen blomstrer i Kina. Skrevet af journalist Asger Sørensen. Kronik bragt i Kristeligt Dagblad d. 29/2-2012.

Bilag 4: Foto af tilbedelse af Konfucius-statue i nutidens

Bilag 5: Anna Davidsen Buhl: "Proformaægteskab vinder frem blandt homoseksuelle i Kina", Dansk Kinesisk Forening, 7. marts 2023.

Bilag 6: Arbejdsløshed blandt 15-24-årige i Kina, 2000-2024, diagram fra Verdensbanken

5

for de almindelige mennesker på daglig basis, selv om de er uopmærksomme på det

Det Himmelske Mandat

500 f.v.t

Om kilden:

I 1046 f. Kr. blev Zhou-dynastiet oprettet og efterfulgte således det tidligere Shang-dynasti (1600-1040 f.Kr.) og det endnu tidligere Xia-dynasti (2000-1600 f.Kr.). Da den første Zhou konge, Wu, dør i 1040 f.Kr. overtages tronen af hans bror, **Hertugen af Zhou**, da tronfølgeren endnu ikke er myndig til at overtage tronen. Da tronfølgeren i 1036 fylder 20 år, overdrager Hertugen af Zhou tronen til ham, og holder i den forbindelse følgende tale til den nye konge. Hertugen af Zhou kom for eftertiden til at stå som forbilledet på den retfærdige, uselviske og gode hersker, idet han angiveligt kunne have beholdt magten selv, men i overensstemmelse med sine tidligere løfter til den døende broder, Kong Wu, overdrog magten til den retmæssige tronfølger, Kong Cheng. Teksten er fra 'The Classic of Documents' som regnes for en af den kinesiske kulturs klassiske værker, og er formentlig nedskrevet omkring år 500 f.Kr. Tekstens illustrerer ideen om det Himmelske Mandat (tianming) som en politisk doktrin til legitimering af kongemagten og kongens forpligtelse til at lade sig rådgive og tjene folket.

selve kilden:

"(...) Se på de tidligere folk fra antikken, Xia-folket. Himmelen vejledte, forkælede og værnede dem, så de kunne stræbe efter at forstå hvad Himmelen fortrak, men de havde ladet Himmels Mandat falde til jorden. Og nu – se på Shang-folket: Himmelen vejledte dem, stod dem bi, gav dem næring, så de kunne stræbe efter at begribe Himmels ønsker; men nu har de ladet deres mandat falde til jorden.

Nu følger en ung mand på tronen, lad ham ikke negligere de ældre og deres erfaringer. De er ikke bare i stand til at begribe de gamle mænds dyder - nej, de er endda sommetider i stand til at begribe Himmels tegn. Selvom kongen er ung, er han Himmels første søn. Lad ham blive i stand til på storartet vis at være i harmoni med de små

mennesker.² I de nuværende nådige tider, må kongen ikke vove at være langsom, men bør være klogelig frygtsom overfor hvad folket siger.

Kongen vil repræsentere den Højeste Gud og selv overtage regeringen her i midten af vores land. Jeg – Hertugen af Zhou – siger: lad en stor by blive opført her; må han fra dette sted fungere som den Ophøjede Himmels medhjælper, og ærbødigt ofre til de højere og lavere ånder. Må han fra dette sted regere centralt.

(...) Lad kongen fungere med ærbødighed i sin position: han kan ikke andet end at udvise ærbødigt forsigtig med sin dyd. Vi kan ikke undgå at spejle os selv i Xia; vi kan heller ikke undgå at spejle os selv i Shang. Vi må ikke forgive at tro, at Xia havde modtaget himmelens mandat for en fast årrække; vi må ikke bilde os ind, at det ikke var ment til at forsætte. Det var fordi de ikke med ærbødighed plejede deres dyder at de mistede mandatet. Når kongens mandat er fuldt udfoldet, vil hans ledelse af folket nyde Himmels nåde

(... det samme gentages herefter om Shang)

Nu har kongen overtaget dette mandat fra dem; lad os derfor med hensyn til vores to stater, fortsætte med storhed, hvis vi gør dette, så vil kongen nu begynde at udøve mandatet.

(...)

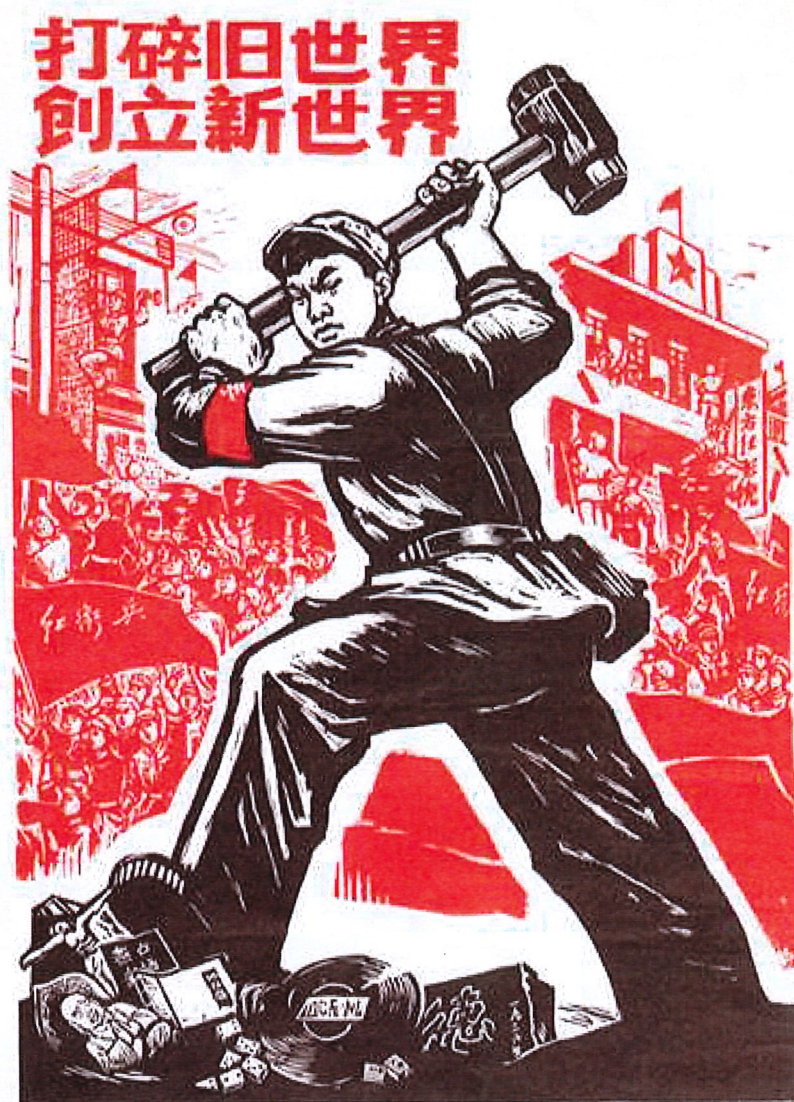
Hvis kongen anvender dyderne, kan han bede himmelen om et vedvarende mandat. Når han udøver sin kongegerning, lad ham ikke på grund af de almindelige menneskers udskejelser og forkerte handlinger, vove at regere dem med hårde dødsstraffe; på den måde vil han ikke opnå meget. I sin rolle som konge, lad ham indtage sin

² 'small people' anvendes som betegnelse for almindelige mennesker. I senere kilder kaldes de også for 'sort hovederne'

position som dydernes første repræsentant. Over hele jorden vil de små mennesker efterligne ham, og kongen vil være hæderkronet (...)." ³

Bilag 2: Plakat fra Kulturrevolutionen i Kina, 1967.

chineseposters.net

På plakaten står: "Knus den gamle verden. Skab den nye verden."

Bilag 3: Konfucius-renæssancen blomstrer i Kina. Skrevet af journalist Asger Sørensen. Kronik bragt i Kristeligt Dagblad d. 29/2-2012.

"KONFUCIUS (551-479 f. Kr.) er for Kina, hvad vandet er for fisken," sagde kejser Taizong (627-650). Ligesom vi i Vesten har genlæst Platon og lagt fortolkningslag på fortolkningslag, er Konfucius blevet nyfortolket, revurderet, forkastet og kommet til ære og værdighed igen.

Hans indflydelse rækker langt ud over Kinas grænser til Japan, Korea, Taiwan, Singapore og Malaysia. I vores tid oprettes Konfucius-institutter overalt i verden, også i København. Kinas svar på British Council og Alliance Française.

Konfucius var grundlaget for det kejserlige Kina, helt frem til Qing-dynastiets fald i 1911. Den periode, hvor Konfucius levede i Kina, fremstod tænkere og digtere, der skabte umistelige bidrag til verdens kulturarv.

(...) I dag undervises der igen i Konfucius overalt på gymnasier og universiteter i "Midtens Rige". Yu Dan udgav i 2009 en millionsællert, "Konfucius from the Heart. Ancient Wisdom for today's World". "De bliver revet væk," sagde boghandleren i den fem etager store boghandel i Nanning. Og en af verdens førende sociologer, Daniel Bell (1919-2011), skrev om "Kinas nye konfucianisme".

(...)

South China Morning Post bragte i anledning af Chung Yeung-festivalen en artikel om konfucianske værdier. Den fortalte, hvordan man i Ningbo samledes i hundredvis klædt i gylden silke for at fejre Konfucius' to begreber ei (nåde, barmhjertighed) og xiao (sønlig kærlighed). "De ligger indvævet i vore traditioner og kultur, kilden til kinesisk omsorg og hengivenhed, værdier vi må leve op til," hedder det i artiklen. Og det fremhæves, at centralregeringen lægger vægt på traditionelle forestillinger for at opretholde "social harmoni". Hvad kulturrevolutionen slog i stykker for at forhindre indflydelsen fra gammel filosofi, er "nu, hvor de socialistiske dogmer er fejlet væk, kommet til ære og værdighed".

Xiang Yunju, sekretær for Det kinesiske selskab for folkelitteratur og kunst, som fik centralregeringen med på idéen om festivalen i Ningbo, siger i artiklen om offentlighedens positive reaktion: "Vi har accepteret en masse fremmed kulturel indflydelse inden for den sidste tid, så vi har behov for at genoplive traditionel kinesisk

kultur. Vi har disse traditioner, men de må moderniseres for at opleves relevante." Mange Kina-iaagttagere citeres for samme oplevelse: Konfucius er på vej tilbage.

Der er opstået et etisk vakuum efter sammenbruddet af den kommunistiske ideologi. Noget skal fyldes i hullet. Nogen søger mod kristendommen, andre tilbage mod revitalisering af Konfucius, der repræsenterer et moralsk og filosofisk tankesæt, som tiltaler mange, fordi det er rundet af Kinas egen historie. Det er ikke som buddhismen og kristendommen kommet ude fra, og det står for noget centralt i Kinas kultur: høj arbejdsmoral, vægt på uddannelse, et hierarkisk system, meritokratiet "Du skal gøre dig fortjent til din position i familie og samfund" lov, orden og moralitet; og konfucianismen kan være med til at begrunde økonomisk vækst. Man skal være opmærksom på, at Konfucius næppe er forenelig med det liberale demokrati, som vi kender det fra Vesten, hvor det kun er flertallet, der bestemmer.

Men hvorvidt Konfucius har en kinamands chance, er omstridt. Vurderingerne af Konfucius og de traditionelle værdier er højst forskellige. Kan Konfucius forsyne det mere og mere individuelt tænkende og agerende Kina-menneske med en samfundsideologi, der kan slå til i en dynamisk samfundsudvikling? Sekulære filosoffer og kritiske samfundsdebattører spørger uroligt, om det ikke blot nok en gang er elitens forsøg på at legitimere autoritative, ikke gennemskuelige magtstrukturer, der kommer til at indebære underklassens fortsatte underkastelse.

Kapitalismen i form af den nyliberale markedskonometri og den kulturelle frisættelse gør voldsomme indhug i kineserens naturlige agtelse i forhold til overleverede værdier som for eksempel familien. Ligesom den jo også bryder Vestens tradition og værdigrundlag ned. Man taler om kulturkamp både i Vesten og Østen, men man ser hverken i Øst eller i Vest, at det er økonomismen, der opæder alt og fylder vore sind. Børskurser og varenoteringer er på i timevis på alle tv-kanaler, både i Hongkong og i Fastlandskina. Vi er besatte af en totalitær ideologi, der bryder alt ned i markedskonometriens navn.

Talsmænd for Konfucius forsøger som modvægt at understrege, at man i alt skal huske at efterleve Konfucius' fem forhold: mellem fyrste og minister, far og søn, mand og hustru, ældre og yngre broder og ven og ven. Disse forhold var for Konfucius af guddommelig oprindelse. De hørte med til dao, livsloven, og disse fem grundlæggende livsforhold afledtes de fem kardinaldyder, som Konfucius fremstiller som det, der binder hele

samfundet sammen. Fortabes disse kardinaldyder, bryder det harmonisk samfund sammen.

(...)

Kina er materielt og åndeligt en byggeplads, hvor gammelt rives ned, men hvor gammelt og nyt også forenes på en ny måde. Både i fysisk og åndelig forstand bygger man pagoder oven på skyskrabere. Meget blandes sammen. Blandingen er uoverskuelig. Kina går sin egen vej.

Bilag 4: Foto af tilbedelse af Konfucius-statue i nutidens Kina

Bilag 5: Anna Davidsen Buhl: "Proformaægteskab vinder frem blandt homoseksuelle i Kina", *Dansk Kinesisk Forening*, 7. marts 2023.

Homoseksualitet i Kina

For at forstå fænomenet proformaægteskab må vi først se på forholdene for homoseksuelle i Kina. De seneste årtier er der ligesom i resten af verden sket en stigende accept af homoseksualitet i det kinesiske samfund. Det officielle Kinas nuværende tilgang til homoseksualitet kaldes populært "de tre 'ikke'r" (*sanbu* 三不): "støtter det ikke, er ikke imod det, tilskynder det ikke" (*buzhichi, bu fandui, bu guli* 不支持、不反对、不鼓励). Der er ingen love, som forbyder homoseksualitet eller sex mellem personer af samme køn – den seneste paragraf, som blev brugt til at retsforfølge homoseksuelle, blev afskaffet i 1997. Dog har homoseksuelle ikke de samme rettigheder som heteroseksuelle i forhold til for eksempelægteskab, som ikke er muligt mellem personer af samme køn.

Selvom der ikke er nogen love imod homoseksualitet, er diskrimination og social stigmatisering stadig hverdag for mange homoseksuelle i Kina. Blandt mange hersker stadig en forestilling om, at homoseksualitet er en perversion, og ifølge en undersøgelse om LGBT-forhold i Kina fra 2016 har kun omkring 15 % af kinesiske homoseksuelle fortalt deres forældre om deres seksualitet.

På trods af dette er der i løbet af de sidste 15-20 år opstået et levende LGBT-miljø i Kina, især blandt ungdommen. Meget af miljøet foregår på nettet, hvor LGBT-personer mødes i online-fællesskaber og på subtil og kreativ vis udfordrer det etablerede samfund. Blandt andet har kinesiske homoseksuelle med en vis humor 'lånt' begrebet *tongzhi* (同志), kammerat, fra kommunistlingo, idet det også er et ordspil på det kinesiske ord for homoseksuel, *tongxinglian* (同性恋). Desuden findes forskellige grupper af aktivister, der kæmper for seksuelle minoriteters rettigheder, og i 2009 blev der for første gang afholdt pride i Shanghai.

Dog har der også været flere tilbageslag de seneste år. I efteråret 2021 iværksatte myndighederne en pludselig nedlukning af en række LGBT-WeChat-grupper, og Shanghai Pride måtte i 2020 dreje nøglen om efter pres fra de lokale myndigheder. Situationen bølgende altså frem og tilbage og er fortsat et omstridt terræn, hvor kinesiske homoseksuelle kæmper for deres plads i et landskab, der i høj grad er styret af traditionelle familieværdier.

Ægteskabspres

Der er ingen tvivl om, at presset for at blive gift er en af de helt store årsager til at indgå proformaægteskab for mange homoseksuelle kinesere. Selvom der er sket mange forandringer hvad angår eksempelvis social accept af skilsmisse og sex uden for ægteskabet, spiller ægteskab stadig en helt central rolle i det kinesiske samfund. Af mange opfattes det som den afgørende kernebegivenhed i en persons liv og den største forpligtelse, du som søn eller datter har over for dine forældre. For nogle kan presset for at blive gift være så allestedsnærværende, at forældre og

andre familiemedlemmer konstant spørger ind til ægteskab eller endda arrangerer blind dates for deres børn i forsøget på at finde en partner til dem.

Familiens centrale betydning i Kina kombineret med et fokus på gruppens behov frem for individet betyder, at børnenes livsvalg ikke ses som en privat sag, men som noget, der påvirker hele familien og smitter af på familiens omdømme. Samtidig ligger det dybt rodfæstet i kinesisk kultur at føle en stærk forpligtelse over for sine forældre. Dermed bliver presset for at blive gift og indfri familiens forventninger endnu større.

Der er dog også over de sidste årtier foregået en markant individualiseringsproces i Kina, hvor det at forfølge sine egne drømme har fået en meget stærkere plads for især mange unge kinesere. Netop det er med til at gøre balancen mellem forskellige hensyn så svær for mange kinesiske homoseksuelle, der kæmper med familiens ønsker på den ene side og en stigende stræben efter egen lykke på den anden side.

Bilag 6: Arbejdsløshed blandt 15-24-årige i Kina, 2000-2024, diagram fra Verdensbanken

